

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VII. De Rebus, quæ obnoxiae non sunt Præscriptioni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62656)

nis iure accusationis, etiam inquisitionis jus sublaturum censeatur; ne, quod unâ viâ & directè prohibetur, viâ aliâ & indirectè concedatur, contra *Reg. Cum quid* 84. in 6. Clarus §. fin. q. 51. n. 2. Balbus de *Prescript. p. 4. pr. p. 4. q. 2. n. 2. cit.* Gomez de *Delict. cap. 1. n. 6.* & Farinac. *Prax. Criminal. q. 10. n. 3.*

129. Exciuntur tamen imprimis, & brevioris temporis præscriptione tolluntur Actio injuriarum, quæ unius anni lapsu extinguitur, *l. Si non convitiij* §. C. de *Injuriis*: Actio sive accusatio adulterii, stupri, incestus, lenocinii: quæ uti & cætera crimina obnoxia pœnæ Legis Juliæ de Adulteriiis, & crimen etiam peculatus, quinque annis præscribuntur, *l. Mariti* 29. §. 5. & 6. ff. ad *L. Jul. de Adult. l. Peculatus* 7. ff. ad *L. Jul. Peculat.* nisi adulterium cum incestu sit conjunctum; hujus enim criminis accusationi ut præscribatur, vicennium exigunt *citt.* Clarus §. *Adulterium* n. 20. & Haunold. n. 324.

Exciuntur deinde & per viam præscriptionis nunquam tolluntur crimina ejusdem adulterii cum violentia commissi: uti etiam stupri per vim illati, *l. Mariti* *citt.* §. fin. *Parricidii*, *l. fin. ff. ad L. Pomp. de Parricid.* *Apostasie*, *l. Si quis 2. Et. Apostatarum* 4. C. de *Apostat.* suppositi partus, *l. Qui falsum* 19. §. 1. ff. ad *L. Cornel. de Fals.* uti etiam Hæresis, læsæ Majestatis, Assassini, falsatæ monetæ, Simonia, concussionis; horum enim accusatio, saltem dum rei vivunt, perpetuò durat, Balbus *citt.* q. 2. n. 9. Farinac. q. *citt.* n. 29.

130. Circa hanc tamen Actionum Criminalium præscriptionem duo notanda sunt. Primum est; quòd v.g. in adulterio & cæteris carnalibus, aliisque delictis, tractum successivum habentibus, aut iteratis, præscriptio currere non incipiat, nisi à die commissi ultimi delicti, secundum Gloss. in *l. Mariti* *citt.* *V. Commissi criminis, in fine.*

Clarus §. fin. q. 51. n. 3. Farinac. q. *citt.* n. 16. Guazzinum *Defens. Reor. 2. cap. 2. n. 35.* Alterum; quòd, cum plura, præsertim inter se connexionem habentia, delicta conjuncta sunt, magis attendatur, quòd præscriptioni minus obnoxium est; & magis perpetuum ad se trahat id, quòd minus perpetuum est, per ea, quæ aliis DD. allegatis, tradunt Decianus *Tract. Criminali Lib. 3. cap. 37. n. 22.* & Guazzinus *citt.* cap. 2. n. 87.

ARTICULUS VI. De Rebus, quæ obnoxia non sunt Præscriptioni, SUMMARIUM.

131. Præscriptioni obnoxium non est Matrimonium,
132. Ordo sacer,
133. Et Professio Religiosa,
134. Liber homo, res Sacra, Religiosa & Publica:
135. Principi specialiter Reservata,
136. Et sine privilegio prohibita possessori:
137. Obedientia, Visitatio & Provocationes:
138. Jus non observandi interdita:
139. Res furtiva & vi possessa,
140. Nisi tempore extraordinariis:
141. Præscriptione Feudum introducti,
142. A Vasallo in extraneum transferri,
143. Et omnino extingui:
144. A domino directo acquiri utile dominium,
145. Non etiam hoc à Vasallo petest:
146. Nisi interversâ domini possessione,
147. Non præscribitur res sine solennitatibus,
148. Aut simpliciter prohibita alienari:
149. Nisi tempore extraordinariis.
Derrum

131. **D**Emum, ad præscriptionem requiritur; ut res non sit vitiosa, aut prohibita præscribi. Cuiusmodi præscriptioni obnoxia res, vel ex natura sua, vel ex legis aut Canonis dispositione, non sunt

Primò, Matrimonium carnale sive; ut conjuges sint, qui propter intercedens aliquod impedimentum dirimens conjuges esse Jure non possunt, *c. Non debet 8. §. fin. de Consang. & affinit. aut contrà*; ut, qui matrimonio legitime conjuncti sunt, conjuges non sint, *Glossa in c. Lator 7. V. Permanere, de Sent. & re*

132. **judic.** Uti & Sacerdotalis vel alius Ordo & cætera Sacramenta; quia Sacramenta omnia habentur ex institutione Divina: cui præscriptio, tanquam humana potestatis inventum, nequit prævalere, *Balbus de Præscript. p. 1. pr. p. 6. num. 3. & 53.*

133. **Secundò,** Matrimonium spirituale, sive Professio Religiosa ita; ut per viam præscriptionis quancunque temporis non inducatur; quantumvis enim invalidè professus, si intra quinquennium non reclamet, ob ratificationis interea factæ præsumptionem postea non audiatur & pro vero professio habeatur, ex decreto Tridentini *Sess. 29. cap. 19. de Regul. verus tamen Religionis professus sine novo consensu, ex comuni DD. sensu, nunquam evadit, arg. c. 1. de Iis, qua vi metusve causa &c.*

Eodem modo Professio semel validè emissa per viam præscriptionis nunquam dissolvitur; ut, qui post eam in Religione, à Sede Apostolica approbata, editam Prælati obedientiæ & Regulari observantiæ se subducit, & ad seculum revertsus bona temporalia, ante professionem obtenta, vel post hanc acquisita, tanquam propria retinet, ab obligatione, ex professione orta, nunquam liberetur: ut

colligitur *ex can. Quod Deo, 33. q. 5. & c. Sicut nobis 17. de Regular.* quorum locorum priori, ejusmodi votum *Servandum*, asseritur, *perseveranter usque ad finem vita*: posteriori Innocentius III. clericum, post Religiosam professionem in seculo manentem, ad assumptionem habitus & vitæ Canonice observantiam compelli iussit, ex ratione; quòd diuturnitas temporis, quòd in seculo mansit, non in excusationem ejus, sed in majoris transgressionis augmentum allegari possit, Cujus ratio ulterior est non solum; quòd, ut paulò post ostendemus, ad versus obedientiam Prælati debitam, nequeat præscribi: sed mala fides, insuper habita votù Religione in seculo perseverantis; in malefactis enim nulla temporis diuturnitas excusat; quid enim tam ridiculum, quam meliorem furis conditionem esse propter continuationem furti, existimare, sententia est *JCT. l. Insciando 67. §. 2. ff. de Furtis*, à Justiniano approbata *Novell. 138. cujus cap. 1. Malè, inquit, inventa, neque ex tempore confirmantur, Glossa fin. in c. Sicut cit. ubi Panormit. n. 3.*

Tertiò, aliæ res sacræ & religiosæ, **134.** ut templa, sacella, cæmeteria, calices & vestes sacræ, Reliquiæ, conditoria Sanctorum Cinerum &c. *l. Usucapionem 9. ff. & §. Sed aliquando 1. Instit. de Usucap.* Liber homo; ut fiat servus *l. & §. cirt. et si libertatem præscribere possit servus, l. fin. C. de Longi temp. præscript. pro libert.* Res publicæ, sive ad usum & commodum publicum deputatæ: ut viæ, plateæ & fora publica, theatra &c. *l. Usucapionem cit. & l. Præscriptio 7. C. de Operib. publ.* Ratio est; quod hujusmodi res nequeant possideri; nemo enim rem sacræ, aut religiosam verè possidere potest; quamvis Religionem contemnat & rem pro privata & sua habeat: sicut nec liberum hominem, licet eum pro suo vin-

suo vinciat, l. *Cum heredes* 23. §. *fin.* & l. *Qui universas* 30. §. 1. ff. de *Acquir. possess.* sine possessione autem præscriptio non procedat, l. 25. ff. de *Usucap.* & Reg. 3. in 6. Rath. de *Usucap. cap. 4. n. 2.* & Haunold. Tom. 1. de *J. & J. Tract.* §. n. 355.

235. Quartò, Regalia, quæ Principi reservata sunt in recognitionem supremæ potestatis seu Majestatis, l. *Comperit* 6. C. de *Præscript. 30. annor.* uti etiam fines seu limites certi Regnorum, Provinciarum, l. *fin. C. de Fund. limitroph.* Diocesium, Parochiarum, can. *Quicumque* 4. cum seqq. 19. q. 3. & c. *Super eo* 4. de *Parochiis* : de quorum prioribus actum supra n. 98. de posterioribus Lib. 3. Tit. 29. à n. 30

236. Quintò, res, quarum possessionis aliquis, vel simpliciter, vel sine privilegio capax non est, ut laici quasi possessionis Jurisdictionis spiritualis, Juris eligendi, conferendi, decimandi, ut pluribus ostenditur, Lib. 1. Tit. 6. n. 46. Tit. 29. n. 29. Lib. 2. Tit. 2. n. 98. & Lib. 3. Tit. 5. n. 40. & Tit. 30. n. 76. quòd, ut dictum, sine possessione præscriptio non procedat. Unde

Inferitur, à simplici Sacerdote præscribi etiam longissimo & immemoriali tempore non posse potestatem confirmandi, conferendi Ordines minores & cætera, quæ sunt Ordinis Episcopalis, & nulli alteri, præterquam ex delegatione Papæ, competere possunt, arg. c. *Quanto* 4. de *Consuetud.* Nisi ejusmodi potestatis præscriptio constanti fama & communi persuasione privilegii Apostolici aliquando obtenti fulciatur: partim; quòd repugnet aliquid habere ex mera delegatione, & titulò præscriptionis obtinere, cum; quod ex mera delegatione habetur, competat ex jure & voluntate aliena delegantis: quod autem titulò præscriptionis obtinetur,

jure proprio competat; ac proinde non delegata potestas sit, ut arguit Card. de Lugo *Tract. de J. & J. disp. 7. n. 194.* partim verò; quòd simplex Sacerdos sine ejusmodi privilegio, saltem colorato, aut ex ejus aliquando obtenti fama præsumpto incapax sit potestatis Sacramenta illa conferendi; cum solus Episcopus Ordinarius minister sit Sacramentorum Confirmationis & Ordinis, ut ex traditione Ecclesiæ & Tridentini *Seß. 7. can. 3. & seß. 23. can. 7.* constat; incapax autem possessionis incapax etiam sit præscriptionis, l. & Reg. *Sine possessione cit.* & c. *Causam* 7. hic, Azor p. 1. *Instit. Lib. 5. cap. 19. V. Consuetudo, qua presbyter & Laïman. in c. 1. de Suppl. neglig. n. 7.*

Sextò, Obedientia & Procuraciones à visitanti debita; & ipsa etiam immunitas à visitatione; quæ à subditis adversus prælatum præscribi prohibentur, c. *Cum non liceat* 12. & c. *Cum ex Officii* 16. Ratio prohibendi fuit de Obedientia; quia illa sublatà subditi ab observantia recederent, nervus disrumperetur disciplina; & legibus evacuatis, Ecclesia Dei in nihilum redigeretur, can. *Monemus*, 18. q. 1. & c. *Cum inter* 5. de *Consuetud.* De visitatione; quia ejus præscriptione tolleretur optimum remedium reformandi Ecclesias, pravos mores corrigendi, & promovendi salutem animarum. De Procuracionibus; quia Naturale & Divinum Jus dicat, in Ecclesiæ causa laborantibus & Spiritualia ministrantibus necessariam sustentationem non subtrahendam; ne à visitationibus magnò Diocesium damno absterreantur, Pancrmit. *int. Cum ex Officii cit. num. 4.* & Barbosa *ibid. n. 2. & 4.* quorum de Procuracionibus doctrina, an, sicut comunis, sic & perpetua & indistinctè vera sit, Lib. 3. Tit. 39. à n. 99. discutiemus.

De Obedientia & Visitacione dictis non ad.

non adversatur; quod præscribi valeat Exemptio à potestate & subjectione Episcopi, c. *Cum olim*, 4. v. *Quia verò, de Privileg. & c. Cum persona* 7. eadè Rubric. in 6. quia, licet per textus istos exemptio à subjectione, & cum ista conjunctum jus visitandi & c. tolli valeant translativè, hoc est; ut obedientia Episcopo debita postea alteri debeat: tolli tamen nequit extinctivè, hoc est, ut nulli Prælato debeat, Panorm. in c. *Cum non liceat* cit. n. 15. & Gonzalez *ibid.* n. 7.

138. Septimò, Jus divina officia, alta voce & pulsatis campanis, celebrandi tempore Interdicti generalis, arg. c. *Cum inter* cit. quia etiam istius præscriptio esset iniqua, utpote tollens nervum disciplinæ Ecclesiasticæ; cùm inducat neglectum Censurarum Ecclesiasticarum, quibus quasi nervo aut frenò fideles continentur in officio, à peccatis & contumacia ad vitam bonam & obedientiam revocantur: propter quam causam c. *cit.* hujusmodi consuetudo reprobatur, Laiman. in c. *cit.* n. 2. & Palao *Tract.* 31. *disp. Unica* p. 22. §. 15. n. 1.

139. Octavò, Res furtivæ, uti & vi possessæ, vg. prædium, aut alia res immobilis, cujus possessione quis violenter est dejectus, l. *Sciens* 7. C. de *Usucap. pro empt.* & §. *Furtiva* 2. *Instit. de Usucap.* Cujus rationem DD. reddunt ipsam autoritatem legis, ejusmodi res præscribi prohibentis. Hujus autem legalis dispositionis ratio est partim; quia furti & violentiæ vitia realia sunt, §. *Aliquando* §. *Instit. de Usucap.* vitii autem realis contagio quoslibet authoris primi successores comitatur, l. *Vitia* 11. C. de *Acquir. poss.* cùm cohæreat rebus, ad quoscunque istæ perveniant, l. *Sciens* cit. partim verò; ut furtivæ rei ablatio & violenta invasio coerceretur: & ne ex suo vel alieno maleficio quisquam lucretur, sine

fur, sive quisvis alius, etiam bonæ fidei possessor, l. *cit.* Perez in C. de *Usucap. pro empt.* n. 4. & Manzius in §. *Furtiva* cit. à num. 4.

Quare hujusmodi res non solum à fure & violento invasore, qui malæ fidei possessores sunt, & à bonæ fidei possessore, qui ab iis rem accepit, §. *cit.* sed à mediato quoque successore quocunque, furti & violentiæ scientiam non habente, & titulo munito, tempore saltem ordinario præscribi nequeunt: donec, re ad dominum suum reversâ, itaque furti & violentiæ vitio pugratò, eam absque furti aut vi alius possideat, l. *Sequitur* 4. §. *9. ff. de Usucap. & §. Aliquando* cit. Ordinariorum, inquam; quia extraordinariò sive longissimò 30. vel 40. annorum tempore à quocunque furis, sed bonæ fidei successore præscribi ejusmodi res possunt, arg. à contrario ducto ex §. *Furtiva* cit. verbis, *Prædicto longo tempore possessæ*; quòd hujusmodi longissimi temporis possessione vitium furti aut violentiæ, quò res affecta erat, purgetur, & omnis actio extinguatur, l. *Sicut* 3. l. *Omnes* 4. C. de *Præscript. 30. annor.* Molina *Tract.* 2. de *J. & J. disp.* 26. n. 1. & Manzius §. *cit.* n. 9. & Pirrhing *ad hanc Rubric.* num. 14.

Nondè, præscriptioni obnoxia aliquando non sunt Feuda: de quo, ut planius constet, quinque casus distinguere juvabit. Et primò quidem ad feudum constituendum, sive, ut res allodialis in feudalem transeat, triginta annorum longissimi temporis præscriptio sufficit, & contingit, cùm quis rem alienam allodiam seu liberam, tanquam feudalem bona fide 30. & si ea Ecclesiæ sit, 40. annis possidet, & illius domino vasalli instar servitia exhibet, Feud. *Lib.* 2. *Tit.* 26. §. *Si quis per triginta* 4. ubi *l'ernia* n. 1. & in suis *Tract. de Feud.* Zasius p. 6. n. 30. *Vulticius Lib.*

teius *Lib. 1. cap. 9. n. 15.* Schrader *p. 5. cap. 4. n. 6.* & Rosenthal. *cap. 6. conclus. 77. num. 2.*

¶ 42. Secundò, eadem longissimi temporis præscriptione feudum ab uno vasallo in alium, & à verò vasallo in putativum transferri potest: & contingit, quando v.g. castrum aut prædium, à domino directo Titio ejusque hæredibus in feudum concessum, Cajus vasalli jure & bona fide 30. annis possedit & domino exhibuit servitia, debita ratione castri vel prædii feudalis; eò enim tempore lapsò Cajus verus vasallus evadit; ut non solum Titius cum hæredibus suis castri aut prædii utile dominium amittat, sed Cajum tanquam vasallum locò Titii agnoscere & habere dominus quoque directus, etiam invitus, teneatur, Panormit. *in c. Ad audientiam 13. n. 14.* Clarus *§. Feudum. q. 45. n. 3. cit.* Schrader. *cap. 5. num. 9.* & Rosenthal. *cap. 9. conclus. 97. n. 8.*

Neque tricennali hac præscriptione dominum ad Cajum, Titii à se investiti vasalli locò, recognoscendum non adstringi, evincunt ejusdem *Lib. 2. Tit. 40. V. Præterea, & Tit. 55.* cujus *pr.* nullius temporis præscriptio domino obstare asseritur: obstaret autem, si loco pristini novum, & fortassis minus acceptum, & quem habere non expediret, vasallum recognoscere invitus cogeretur. Qua ratione & *§. ac pr. cit.* textibus permoti DD. non pauci tricennali, præscriptione adversus vasallum currente, dominum directum eò solum casu affici volunt, quò feudum per viam alienationis ad Cajum translatum scivit: non etiam, quò id ignoravit. Sed, etsi hæc Opinio æquitati satis consentanea sit, præscriptione tamen illà dominum non affici, neque textus, neque ratio evincit. Textus; quia uterque exaudiendus est de casu, quò rei feudalis non utile duntaxat adversus

vasallum, sed directum quoque dominum præscribitur adversus ipsum dominum, ut iste omnino excludatur; cum hoc solum casu dominus amittat debita servitia, Imperii attenuentur vires, & honor minuatur: quibus incommodis ut obviaretur, & plenius provideretur Imperii utilitati, feudi alienatio severè inhibita & male alienati præscriptio sublata est *§. & pr. cit.* Ratio verò; quia incommodum illud, quòd pristino alius, & fortè minus gratus, vasallus subrogatur, tanti non est; ut propterea etiam tricennalis longissimi temporis præscriptio excludatur, præsertim cum, servitio manente rei feudalis dominio directò, servitia integra ipsi exhibeantur, ut probè advertit *cit.* Rosenthal. *n. 93.*

Tertiò, quin ipsum etiam rei feudalis dominium directum ab extraneo, v.g. à Cajo, in quem illa à Titio translata est, 30. annorum spatio præscribi & feudum extingui, si illa toto hoc tempore tanquam allodialis sit possessa, cum Glesia in *§. Præterea cit. V. Præscriptio.* Baldo *ibid. num. 4.* Alex. de Nevo *in c. Ad audientiam cit. num. 52. & 57.* sultinent Balbus *de Præscript. p. 4. pr. p. 4. q. 12. n. 9. & 12.* Gaill. *Lib. 2. observat. 110. n. 12.* Rosenthal. *Conclus. cit. num. 19.* & apud hunc in *Notis lit. b. communis Feudistarum aliorum*, id desumentium ex *§. Si quis per triginta cit.* non obstantibus *§. Præterea & pr. cit.* verbis, *Nulla præscriptione obstante, & Nullius temporis præscriptione impediende;* quia, his ordinariam duntaxat 10. inter præsentem, & inter absentes 20 non extraordinariam 30. vel 40. annorum præscriptionem removeri, volunt; quòd, cum Juris correctio restringenda potius, quam extendenda sit, verisimile non sit, Conradum & Fridericum Impp. *§. & pr. cit.* ejusmodi verò

di verborum generalitate, etiam 30. & 40. annorum extraordinariæ præscriptionis, multis vigiliis excogitatum & inventum Jus verbò unò subvertere voluisse præfertim; cum expressè non deroget longissimi temporis præscriptioni, tollenti omnem actionem, l. Omnes 4. C. de Præscript. 30. & 40. annor. quæ specialiter excepta non reperitur.

Neque, ut aliqui arguunt, hæc expositione *pr. cit.* dispositio otiosa evadit; quòd 10. & 20. annorum præscriptio remota jam fuerit §. *cit.* quia, ut apud *cit.* Rosenthal. *in Notis lit.* 1. alii observant, illa propter hoc otiosa non evadit; cum feudorum alienationes ac præscriptiones antè quidem à Lothario & Conrado Imp. prohibita: sed ex præscriptiones insuper habitæ sint; & propterea à Friderico lata & *pr. cit.* relata Constitutionis severitate in usum sint revocata. Quod, etsi verisimilitudine non careat, satis tamen probabiliter contrarium, §. *ac pr. cit.* etiam 30. & 40. annorum præscriptiones sublatas; ac proinde rei feudalis dominium directum adversus istius dominum centum duntaxat annis vel immemoriali tempore præscribi, docent alii apud *cit.* Rosenthal. n. 12.

144. Quartò, domini utilis cum directo consolidationem & feudi extinctionem dominus directus adversus vasallum præscribit, si v.g. isto sine hæredibus mortuò, primi acquirentis lineam extinctam, bonâ fide credens, id tanquam rem allodialem 30. annorum spatîo pacificè possideat, arg. §. *Si quis per triginta cit. ubi Baldus n. 11. Zahus de Feud. p. 6. n. 33. cit.* Vultei cap. 9. n. 17. & Rosenthal. *Conclus.* 83. n. 2.

145. Quintò, rei feudalis proprietatem sive domini ejus directum adversus dominum vasallum nullo tempore præscribit, propter defectum possessionis; vasallus enim rei feu-

dalis dominium non possidet; cum non sibi possideat, sed domino: & ad servitia isti requirenti exhibenda sit obligatus: ab eaque obligatione non liberetur, quantumvis servitia dominus, quòd iis opus non habeat, centum, aut mille annis non requirat, *cit.* Vultei cap. 9. num. 18. Schrader p. 6. cap. 6. n. 62. & Rosenthal. cap. 6. *Conclus.* 82. n. 1. Nisi tamen vasallus domino possessionem interverterit, v.g. domino pro juramento, aut servitiis interpellanti, ea non præstando aut feudi jus aliò modò negandò, vel castrum aut prædium, quòd possidet, allodiale & proprium, non feudale, asserendò; talibus enim actibus vasallus constituitur in quasi possessione libertatis ab onere seu obligatione feudali; ut, si rem ab eo tempore 30. annis bonâ fide possideat, ejus libertatem & plenum dominium præscribat, *cit.* Schraderus n. 62. & Rosenthal. n. 15. hæcenus dicta latè declarantes.

147. Decimò, Res, quæ sine certis solennitatibus nequeunt alienari; sic enim juxta dicta res Ecclesiarum non nisi quadragenariæ sexagenariæ: res pupillorum, quamdiu ætas pupillaris durat, ulli præscriptioni obnoxia non sunt: res autem minorum, quocunque etiam titulo possessæ, non ordinario, sed longissimo duntaxat 30. vel 40. annorù spatîo præscribuntur, l. *Non est 3. C. Quibus non obije. longi &c. & l. fin. C. In quibus causis in integ. restit. cit.* Molina *disp.* 79. n. 9. & Haunold. *Tom. 1. de J. & J. Tract. 5. n. 366.*

148. Multò magis, quàm istæ præscribi nequeunt res & bona, quæ alienari omnino prohibentur: ut fundus dotalis, res Majoratùs aut primogenituræ vinculo alligatæ, aut sub fideicommissò relictae, cum aliqua tamen distinctione; si enim ejusmodi res, antequam ad eum statum devenirent, præscribi cœpissent, ipsæ, uti

Ss s

& aliæ

& alia res præscribi cœptæ, eodem tempore, quò alia res præscriberentur, per text. aut arg. l. *Si fundum* 16. ff. de *Fundo dotali*, Panormit. in c. *Cum non liceat* 12. n. 7. Molina disp. cit. num. 9. V. *Quoad res.* & Bruneman. in l. *Si fundum* cit. n. 2. Si verò, antequam ad hunc statum pervenirent, præscriptio inchoata non fuit, præscribi ex communi sententia saltem possunt tempore, cujus initii memoria non existit; quia hujusmodi præscriptio habet vim tituli, & fundat præsumptionem, intervenisse facultatem alienandi, ab ipso Principe indultam, ut cum altero Molina JCT.º *Lib. 4. de Primogen. cap. 10. n. 10.* advertit idem Molina Theologus num. 9. §. *Conversians & Palao* cit. §. 15. n. 5.

149. Imò eas, quantumvis non ordinariò decem aut viginti etiam cum titulo, l. §. *fin. V. Sin autem avaritia, C. Commun. de Legat.* extraordinariò tamen 30, vel 40. annorum tempore, non solum adversus possessorem & alienantem, sed etiam adversus successores quoscunque & familiam ipsam præscribi, plurium DD. Opinio est: quam satis probabilem cum Covarruvia in *Reg. Possessor p. 3. §. 3. n. 6.* censet Card. de Lugo cit. disp. 7. n. 146. Contrarium tamen, sive ejusmodi res & bona quæcunque longissimi & immemoriali minoris temporis spatii non præscribi, non minùs probabiliter defendunt cit. Molina n. 9. & 10. Fachineus *Lib. 7. cap. 12.* & Palao cit. §. 15. n. 3.

De Præscriptionis Suspensione & Interruptione.

SUMMARIUM.

150. Præscriptio inchoatur à die capta possessionis.

151. Inchoata aliquando suspenditur,
152. Ob notorium & generale agendi impedimentum:
153. Aliquando omnino interruptur:
154. Vel naturaliter, deficiente aliquo ejus requisito,
155. Vel civiliter, intercedente alio judiciali.
156. Triennalis, sententiâ:
157. Longi, litis contestatione:
158. Longissimi temporis præscriptio, tatione, imò denuntiatione,
159. Et aliquando, libello judicis peracto, interruptitur:
160. Nisi actor succumbat.

Præscriptio inchoatur seu currere incipit à die, quò res ei obnoxia bona fide & iusto titulo, quando Jura hunc exigunt, incipit possideri: & completur præscripti temporis die ultimo, arg. l. *In omnibus ff. de O & A.* cum enim suum domino auferat &, quantumvis iusta sit, speciem tamen quandam iniquitatis referat, turquam odiosa, domini, qui de damno vitando certat, favore retardanda potius est, quam in præscribentis, locum captantis, gratiam acceleranda, Hellig. in *Donell. Lib. 5. cap. 19. lit. d.* & Jordanus *Lib. 10. Lucubrat. Tit. 29. n. 89.*

Semel cœptæ præscriptionis cursus duobus modis: & aliquando quidem ita impeditur; ut propter intercedens illius impedimentum solummodo suspendatur, sive tempore aliquo quiescat & quasi dormiat: illo verò cessante iterum reviviscat & procedat. Contingit hoc toto tempore durantis ætatis pupillaris petitionæ, contra quam res præscribitur, l. *Sicut 3. C. de Præscript. 30. annor. & Auth. Nisi C. de Bonis maternis*: toto tempore quò Ecclesia Monasterium &c. vacat aut propter